

CELOSTÁTNÍ FESTIVAL ZUČ 1974 - 1975 NA POČEST 30. VÝROČÍ OSVOBOZENÍ ČSSR

Jiráskův HRONOV

CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Souhrn výročí významných dramatiků A. P. Čechova, Leonida Leonova, Tennessee Williamse, našeho klasika Josefa Gregora Tajovského a řady dalších, překvapivě ukazuje, jak blízká je řeč jejich děl pro dnešního člověka. Především v postoji samotného autora k životu, k jeho poznávání divadla jako dynamické společenské síly. Jejich soustavné hledání nových podob divadelního umění zůstává činnou silou do dneška. Nad portálem Moskevského uměleckého divadla je stále racek — symbol Čechovova dramatu. Pod jeho křídly zaznělo za těch několik desetiletí tolik nových podob života, formálně často rozdílných od charakteru dramatiky jeho tvůrce. Přesto

MYŠLENKY

racek vzlétající k oblakům lidské touhy po štěstí, nesený v nitru člověka jako naděje v neustálé obnovy jara života, zůstává výrazem divadla hledajícího život jako dar. Myšlenky a úsilí dramatiků minulých dob jsou vnitřní silou divadla. Divadlo je schopno vyvolat vzrušení životem. Svou povahou přilákalo trvale i amatéry, kteří v něm našli příležitost své seberealizace, svého spojení se světem. Na celém světě nacházeli prostí lidé v divadle svého symbolického raceka, který jim umožňoval spojení s tolika lidskými osudy, který za ně vyslovoval jejich přání a také jejich myšlenky. Hlubavé a zejména soustavné pronikání k myšlenkovému obsahu umění dává člověku nový rozměr jeho současné životní situace.

ZAHAJUJEME

Velký zájem amatérských divadelníků, souborů a kulturních zařízení o Jiráskův Hronov dokazuje v první řadě základní význam festivalu pro celé československé amatérské divadelnictví. Zavazuje to organizátory přehlídky, občany města, aby rozvíjeli mnohaletou tradici hronovských ochotnických přehlídek v duchu potřeb současné socialistické kulturní politiky. Jsme rádi, že v letošním repertoáru můžeme již dnes číst velkou šíři společenské angažovanosti členů našich souborů na dnešním životě a jeho problémech. Rozvíjíme náš socialistický život do nové krásy, v rukou našich dělníků, techniků je budoucnost socialistické vlasti a její velké perspektivy. Dnes a denně se můžeme přesvědčovat, jak roste politická a hospodářská síla socialistického tábora, jak roste jeho mezinárodní prestiž.

Celostátní festival zájmové umělecké činnosti k 30. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou není vyjádřením jen několika výročí, která mají pro dějiny obou našich národů základní význam. Je především oslavou vítězství socialistického myšlení a cítění, které dokázalo porazit fašismus a ukázat lidstvu celého světa po prožitých dvou světových válkách, že je možné žít v míru, bez vykořisťování, s hlubokým a radostným vztahem k životu. Tady si podávají ruce myšlenky Jiřího Dimitrova, obraz současných hrdinů v Solovíčově Meridiánu se zápasem a životními osudy našich klasiků Tajovského, Jiráska, kteří první zvedli hlas proti sociálnímu bezpráví a společenské nespravedlnosti. Chceme, aby Jiráskovy Hronovy byly každoročně vyjádřením toho, co náš lid a naše společnost potřebuje, co vnitřně cítí. Aby dávaly divákům radostnou perspektivu socialistického života, na jehož budování se všemi formami podílejí.

374

Návštěvníci Jiráskova Hronova — ochotníci, herci, režiséři, diváci, kteří tvoří takový svůj svět, mají své vlastní pojmy, kterým rozumějí a které nepotřebují dlouhého vysvětlování. Jedním z nich je L. L. Pro ty, kteří snad jsou na JH poprvé, prozradíme, že tyto iniciály skrývají kamaráda a divadelníka, (dnes již trochu v letech, ale co, muži nestárnou), stále se usmívajícího a dobře naladěného Ladislava Lhotu. Poznávací znamení — několik minimálně dvě, tašek. Vítejte co nejsrdečněji.

První překvapení

44. Jiráskov& Hronov& přichyst&l náš spolupracovník, počít&č BR&IN 200 (Brejnek).

Kdy se red&kce Zpr&vod&je & 15 externích operátorek shromáždil& & (š&) stiskl postupně tl&čít&k& ON — LO&D — OPER&TE — z&č&l Brejnek tisknout podobiznu &loise Jirásk&. Tiskl stále, dokud (š&) n& pokyn jedné z operátorek nestiskl tl&čít&ko H<. Brejnek t&k pozdr&vil svým svérázným způsobem 44. JH.

Podobizn& je složen& z iniciál &loise Jirásk&, úvozovek & plusů. Vpr&vo dole je text — vysvětlení — že jde o &loise Jirásk& & heslo &t&žije M&ryš&. Kdosi pozn&men&l, že &. J. M&ryšu nen&ps&l. J&k jin&k. Brejnek opět upozornil, že jeho f&voritem je ochotnický spolek M&RYŠ&.

Přítomní progr&mátoři spustili zkušební testy.

MUK

L L L L L

Tak už jsme tady. Počasí nám přeje — přšelo a teď svítí slunce. Zatím je tu ještě klid. Dnes — hoy — heute — oggi — tody — ojourd'hui — začínáme.

Protože tyto řádky píšeme v pátek, oznamujeme zaručeně čerstvou zprávu. Dnes v pátek ráno, navštívil, jako každoročně, Láďa Lhota Ochotnický háj. Procházel se mezi stromky a když se skláněl ke kamenům, které leží u stromků, aby si přečetl názvy jednotlivých souborů, našel — houby! jedlé! počtem 4 bedle a 5 modráků a několik lišek. Zatím je suší — co dál, uvidíme!

PROSTOR PRO DIVADLO

Ano, dnes. Máme lístky, jdeme do divadla. Oblékneme ve černí šaty, nasadíme paruku nebo výraz kulturního vzdělance, v šatně odložíme deštník, vypůjčíme kukátko, zakoupíme program nebo sáček bonbonů a ponoříme se do plyšových sedadel. Potom se rozhrne opona a ve vitrině jeviště se začne hrát divadlo.

Potom zatleskáme a jdeme domů. Cestou nás napadne leccos. Jako, že by bylo lepší si zajít na skleničku, nebo se dívat na televizi, nebo jít do kina.

A divadlo zase jednou prohrálo.

Kdybychom se chtěli zamyslet a hledat důvody, našli bychom jich řadu. A přece existuje jen jeden, jediný. Divadlu chybí prostor, reálný, trojrozměrný prostor.

Největší předností divadla proti filmu či televizi je bezprostřední kontakt herců s di-

váky. Ale jak navázat kontakt v prostoru, kde jeviště a hlediště jsou přímo fyzicky odděleny? Jak komunikovat tam, kde herec i divák mají své vyhrazené místo? Jak může herec mluvit k divákům, kteří sedí ve tmě a on je vůbec nevidí? Jak může herečka pohladit po tváři diváka, který sedí ve třinácté řadě uprostřed? Jak může divadlo zaujmout diváka, který je izolován a zcela osamělý a hluboko zabořen v plyši sedadla chroupá své bonbony.

Divadlo vždy svůj zápas o diváka prohraje, jestliže se zrekne možností, které dává PROSTOR.

Zbořme zeď, která stojí mezi hledištěm a jevištěm, zrušme oponu, odstraňme rampu, hrajme divadlo mezi diváky, dejme divadlu skutečně trojrozměrný prostor. Dejme divadlu, co jeho jest.

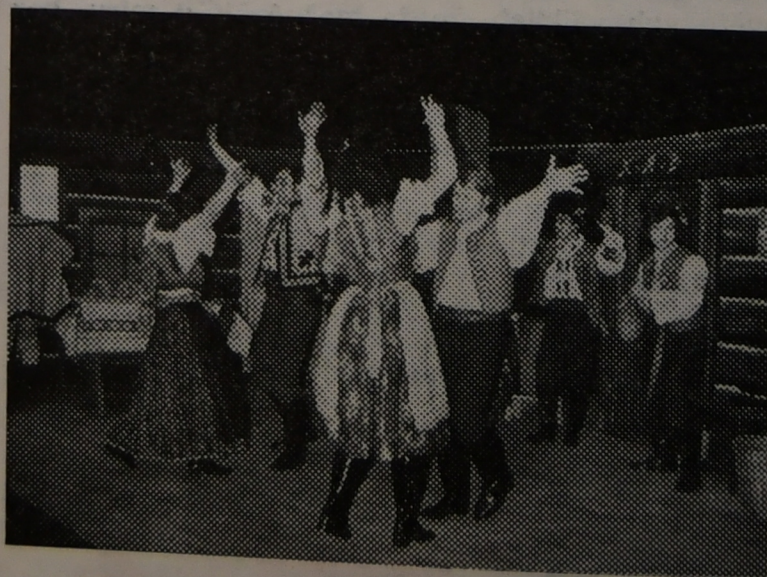
Divadlo si to zaslouží.

MUK

O Jiráscích a v okolí v Hronově

Od synovce Mistra A. Jiráska dostal se nám výčet lidových názvů nesčetných Jirásků, všeobecně užívaných pro bližší určení osoby nebo rodiny, jež pro zajímavost sdělujeme se svými čtenáři:

1. Apletér, 2. Bulíček, 3. Burbaky, 4. Babylonský, 5. Celestýn, 6. Cihelnický, 7. Dvorský, 8. Drandr, 9. Einehmer, 10. Emela, 11. Gočalk, 12. Grenadýr, 13. Hedvábný, 14. Héra, 15. Hamburg, 16. Hvězdář, 17.

Snímek z inscenace Vítkovického souboru, který zahajuje letošní přehlídku hrou slovenského klasika Josefa Gregora Tajovského ŽENSKÝ ZÁKON.

Hospodář, 18. Hranický, 19. Chalpecký, 20. Indián, 21. Jaternička, 22. Kočička, 23. Kanárek, 24. Kánický, 25. Kožešník, 26. Kubias, 27. Lucký, 28. Lajrák, 29. Maček, 30. Matěj, 31. Mondie, 32. Muchtar, 33. Múra světozor, 34. Macánek, 35. Malý žebrák, 36. Neřád, 37. Ostrohorský, 38. Ořechovský, 39. Olebajde, 40. Prajzský, 41. Písař, 42. Prorok, 43. Padolský, 44. Podloubský, 45. Palič, 46. Pfeřlanský, 47. Podkostelní, 48. Pulčák, 49. Rovný, 50. Stavský, 51. Sejtko, 52. Statecký, 53. Špulák, 54. Šulcák, 55. Šulitár, 56. Učitel, 57. Unhofský, 58. Vilský, 59. Veselský, 60. Varhemerka, 61. Zahradský.

Vzpomínky ze života slavného spisovatele.

Z Královéhradecka číslo 1 ročník I. z roku 1924

Přípravný výbor Jiráskova Hronova ve spolupráci s Měst NV Hronov projednal zavírací hodiny jednotlivých provozoven RaJ.

Restaurace Radnice — kavárna končí provoz ve 24.00 h. vinárna ve 3.00 hod., ZK MAJ Slávie — provoz a taneční zábava ve 3.00 hod. každý den.

Vinárna klubu ZK MAJ Hronov v Jiráskově divadle — otvírací hodina shodná se skončením divadelního představení.

DILIA otevřít stánek

Před zítřejším slavnostním seminářem k 30. výročí SNP otevře v předsálí Slávie svůj výstavní a prodejní stánek divadelní a literární agentura DILIA. Zájemci zde budou moci nahlédnout do nových titulů, které DILIA rozmnožila a z nichž především nabídne hry vydané ke zmíněnému jubileu. Kromě toho má DILIA k dispozici i některé novinky z české dramatiky, dále hry sovětské i díla dramatiků z ostatních spřátelených zemí. Mezi nimi naleznou návštěvníci i takové, které by tématicky odpovídaly i dramaturgii k blížícímu se 30. výročí osvobození naší republiky. K této příležitosti chystá DILIA mimo jiné i výběrový katalog, který pravděpodobně vyjde do konce roku.

U stánku DILIA však najdou ochotníci již vydaný katalog Slovenští dramatici dnešku, dále pak novou publikaci Hry ruské klasiky, některé katalogy vydané již v loňském roce a poslední slavnostní číslo Zpráv DILIA, věnované 30. výročí SNP.

Návštěvníci Jiráskova Hronova a účastníci zítřejšího semináře si tedy u stánku DILIA mohou jednak vyzvednout zdarma některý z propagačních materiálů (katalogy, Zprávy DILIA), jednak zakoupit či písemně objednat vybrané hry. A jak už bývá při těchto akcích DILIA zvykem, zástupci agentury zde budou připraveni odpovědět na otázky jednotlivců, ochotni pomoci i při výběru titulů. DILIA nechce být jen agenturou zastupující zájmy autorů a zprostředkovávající provozovací práva, ale snaží se svojí kulturně politickou prací i ediční činností přispět k angažované dramaturgii, jak profesionálních, tak i amatérských divadel.

hš

V BENÁTKÁCH

Zvěstuje nám plakát, že v Dřevíči budou dvě benátské noci. Jedna je již dnes večer v 19.30 hod. K tanci hraje taneční orchestr STUDIO KLUB. Druhé Benátky se konají ve stejnou hodinu přesně za týden. Co ale plakát neříká je to, že i ve středu 7. 8. v 19.30 bude ve Dřevíči další noc v Benátkách. K poslechu i tanci budou hrát tentokrát SIROTCI, soubor ZK MAJ Hronov. Ochotníci mohou tedy za italskou nocí (pokud jim je víc než 16 let) do Dřevíče.

KLASIČNOST

Opakování je zcela běžný proces, nutný a také samozřejmý. Pojem klasičnost má koncovku —ost a zdánlivě znamená stálost, uzavřenost problému svým zařazením do souvislosti vývoje a dosažených hodnot. Má proto blízko k opakování. Otázku vzájemného vztahu klasického díla a jeho opětovného uvádění si položil při své páté režii Tajovského Ženského zákona i Janko Borodáč. Smysl hry vtěsnil do velmi inspirující myšlenky: „Bez vzájemného porozumenia a vzájomnej pomoci život bude vždy horší.“ V této zkratce je ukryta možnost nového a nového objevování podob lidských vztahů v konkrétních společenských a sociálních podmínkách doby, kterou zobrazuje hra. Žádný tvůrce netvoří ve vzduchoprázdnu, přijímá do sebe svou současnost, v myšlenkách i vyjadřovacích formách a tím zdánlivě uzavřený problém hry znovu otvírá. Každému uměleckému dílu něco předchází, děti nejsou bez otce i když tento otec je někdy zdánlivě neznámý. Pro režiséra každé klasické hry znamená vyrovnání se s inscenační tradicí jejího uvádění. Pohříchu, ve snaze vyhnout se opakování, volí se z myšlenky hry jen část, nadřadí se druhé, ve snaze být za každou cenu originální a nový, jít blátem, když ostatní jdou cestou.

Režisér poděbradské Vojnarky, jistě právem, zdůrazňuje motiv mateřské lásky jako závažný a důležitý. Jeho klíčová režisérská věta by se dala napsat: „V složitosti vztahů vítězí láska k dítěti.“ Nemá však oné potencionální šíře tvůrčích, aktuálních možností jako východisko Janka Borodáče. Proces vývoje všech postav je jí poněkud zkrácen, postavy jsou hercům vnějškově režijně explikovány, problém se příliš uzavírá.

V přístupu ke skutečnosti lze vést mezi Jiráskem a Tajovským mnohé paralely, zajímavé je srovnání postav žen, u obou přesně, často až detailně, vázané na dobu; tuto vázanost nelze vidět jen v historickém koloritu kostýmů a scény, ale především v napětí dramatických sil hry, v dramaticky silném zpodobení společenského zázemí, v kterém lze najít obraz člověka blízký dnešním dnům. V oné schopnosti stále věčně obnovy z věků do věků, v zdánlivé obyčejnosti příběhu i postav je ukryta velká schopnost chytit lidi u srdce. Definice pojmu klasické by měla asi začínat právě odtud.

(pp)

STŘEDOČEŠÍ

se opět tradičně sejdou na Jiráskově Hronově již tuto neděli 4. srpna ve 14 hodin ve „Staropadolské hospodě“ u nádraží.

L. L.

Reprodukce grafiky Vincenta Hložníka z cyklu Povstání připomíná hlavní ideové téma letošního roku a také Celostátního festivalu ZUČ. V programu Jiráskova Hronova je tomu tématu věnována tradiční nedělní dopolední přednáška. Slovenský divadelní vědec, šéfredaktor časopisu Javisko z Bratislavy, dr. Vlado Štefko promluví na téma Slovenské národní povstání a divadlo. Touto závažnou kapitolou vývoje slovenského divadla se dr. Štefko systematicky zabývá již několik let. V Slovenském divadle č. 2. 1974 str. 160 vyšla jeho obsáhlá studie Slovenské divadelnictvo na protifašistickom fronte s podtitulem Na cestě k SNP, doprovázená zajímavým historickým dokumentačním materiálem. Přednáška začíná zítra v 9.30 hod. v sále ZK MAJ (Slávie).

Z anekdot FRONTOVÉHO DIVADLA / součást dokumentace článku dr. V. Štefka ve Slovenském divadle. /

NEBEZPEČENSTVO. — Chlapi, dajte pozor, zle je s našim povstaním. Nemci vyhrajú vojnu — dostali zvláštné prídelý. Fasujú tridsať dekov masa denne. Desať dekov na raňajky z toho capa, čo strelil Hitler, desať dekov na obed z toho somára, čo zachránil Mussoliniho a na večeru desať dekov z tých bratislavských volov, čo veria vo víťazstvo Nemcov.

Almanach 43. Jiráskova Hronova je poskytovaný zdarma socialistickým kulturním organizacím a knihovnám. Přípravný výbor zajistí jeho distribuci krajským a okresním kulturním zařízením v rámci ČSSR (a knihovnám). Objednávky mimo této základní distribuční sítě sděluje Distribuční kancelář 44. JH. (Objednávky přijímáme pouze pro socialistické organizace).

DATASERVIS

3. 8./74 — 13.00

Uvítání souboru Domu kultury Vítkovických železáren, Ostrava-Vítkovice před Jiráskovým divadlem.

3. 8./74 — 13.30

Pracovní schůzka poroty s Přípravným výborem Jiráskova Hronova k pracovnímu programu přehlídky — sborovna ZDŠ na náměstí.

3. 8./74 — 15.30

Pietní akt u pomníku v Jiráskových sadech, na kterém promluví zástupci SČDO a ZDOS. Položení věnců k pomníku A. Jiráskova doprovodí pěvecký sbor Dalibor svým programem.

3. 8./74 — 16.00

Slavnostní zahájení 44. Jiráskova Hronova na schodišti před divadlem za přítomnosti zástupců obou ministerstev kultury, společenských organizací, stranických a státních orgánů. Hymny hraje dechový orchestr SZK Červený Kostelec.

3. 8./74 — 17.00

V klubovně restaurace Sokol se uskuteční setkání novinářů s členy PV 44. Jiráskova Hronova a členy poroty. Na tiskové besedě zodpoví zástupci pořadatelů novinářům otázky o koncepci a průběhu Celostátního festivalu ZUČ a 44. Jiráskova Hronova.

DNES — DNES — DNES

Divadelní soubor Domu kultury Vítkovických železáren a strojůren KG - Ostrava-Vítkovice Josef Gregor Tajovský:

ŽENSKÝ ZÁKON

Jiráskovo divadlo 16.30 a 20.00.

3. 8./74 — 17.30

Na pódiu v Jiráskových sadech bude koncertovat dechový orchestr SZK Červený Kostelec, řízený s. Zavřelem. Orchestr patří k nejlepším souborům Východočeského kraje a má za sebou mnoho vystoupení u nás i v zahraničí, účastní se také Monstrekoncertů ve Rtyni v Podkrkonoší.

3. 8./74 — 19.30

Před Jiráskovým divadlem uvítáme první letošní slovenský soubor Hviezdoslav ze Spišské Nové Vsi, místa tradičních celoslovenských přehlídek.

3. 8./74 — 21.00

Každý den budou taneční zábavy v ZK MAJ Slávie do 2 hod. v noci. Na zábavy se bude vybírat vstupné ve výši 5 Kčs v pokladně klubu před zahájením. Volný vstup mají pouze členové PV 44. Jiráskova Hronova a poroty.

3. 8./74 — 22.00

Beseda patronátního závodu Tepna 09 se souborem z Vítkovic ve Staropadolské restauraci. Tato beseda je uzavřena.

Snímek z včerejšího předvečera, kdy dostal slovo Alois Jirásek hrou Vojnarka. Představení nastudoval soubor JIŘÍ KaSS Poděbrady.

Kalambúr přijíždí

Loňské hronovské přehlídky se zúčastnili zástupci polského studentského divadla Kalambúr z Vratislavi. Letos předvedou hronovským divákům ukázkou své práce v dramatické montáži z díla Pabla Nerudy Zrazená země. Pořadatelé dostali zprávu o uvedeném titulu i o souboru již po uzávěrce tiskových materiálů 44. Jiráskova Hronova, proto se přesné znění titulu neobjevilo na plakátech letošního ročníku a do programové brožury se nemohly dostat všechny údaje o souboru (ty postupně uveřejníme v našem Zpravodaji). Představení polského souboru trvá 55 minut a hraje se bez přestávky. Je inscenováno na principu divadla „en ronde“, tedy mezi diváky. Pořadatelé však v okamžiku, kdy dostali informaci, měli již vyprodáno Jiráskovo divadlo na večerní představení. Inscenace se nemůže z prostorových důvodů i diváckých uskutečnit jinde v Hronově a proto se bude hrát na jevišti Jiráskova divadla tak, že diváci budou sedět v hledišti i na jevišti. Které řady budou přesunuty na jeviště oznámíme včas ve Zpravodaji po dohodě s polskými přáteli. K doplnění informací o polském souboru je třeba dodat, že jeho oficiální název zní Socjalistyczny Związek Studentów Polskich — Akademicki ośrodek teatralny KALAMBUR — Vratislav. Ředitelem divadla je Stanislav Pater (ten navštívil naši přehlídku již loni), umělecký vedoucí je Jerzy Bielunas. Kalambúr přijede do Hronova v počtu 20 osob. Soubor zde bude prakticky po celou dobu přehlídky a bude ubytován v nových ubytovnách pod sokolovnou. Přejeme našim přátelům, aby se jejich divadelně zajímavé práci dostalo vřelého přijetí náročnéhó hronovského publika.

JIRÁSKŮV HRONOV,

zpravodaj celostátní přehlídky amatérských divadelních souborů — č. 3. 1974. Redaktoři: Petr Průša, Marie Kubrová, Milan Marek. Za PV 44. JH A. Křešnička. Vydává Přípravný výbor 44. JH. Povoleno VČ KNV pod č. 1368. Vytiskly VČT 13 Hronov.

NON STOP

Porota 44. Jiráskova Hronova bude letos složena z českých a slovenských odborníků. Jejími členy jsou: doc. dr. Jan Císař, AMU Praha, dr. Anton dr. Marián Mikola, VŠMU Bratislava, Jarmila Černíková, lektor divadla EFB v Praze, doc. Marián Mikola, VŠMU Bratislava, Jiří Beneš, šéfredaktor Amatérské scény, dr. Vladimír Štefko, šéfredaktor Javiska, Jaroslav Šindelář, náměstek řed. ÚKVČ Praha, Olga Lichardová, Bratislava. Tajemnicí poroty je Eva Slovácová, odb. pracovnice ÚKVČ - útvar ZUČ Praha. Porota bude hodnotit všechna soutěžní představení (tj. mimo páteční poděbradské inscenace Vojnarka) každý večer po skončení inscenace. Zástupci poroty budou hovořit se souborem při rozloučení na MěstNV, dále budou pracovat v diskusních klubech spolu s dalšími profesionálními odborníky. Na závěrečném večeru v sobotu 10. 8. vyhlásí porota výsledky letošní přehlídky.

Kruh přátel Jiráskova Hronova připravil na včerejší večer již tradiční Oheň přátelství, který znovu potvrdil, že je akcí pevně spojující všechny přátele divadla s městem a jeho divadelní tradicí. Pro letošní rok přispívá do programu přednáškou na téma Alois Jirásek a Slovensko, která se koná v úterý 6. 8. 1974 a setkáním členů Kruhu přátel v pátek odpoledne v ZK MAJ v Hronově.

Letošního celostátního festivalu se zúčastní početná delegace belgických ochotníků, kteří přijíždějí soukromě. Jsou to členové souboru, který letos nastudoval hru Ivana Bukovčana Než kohout zazpívá a významně tak přispěl k propagaci slovenské dramatické kultury v zahraničí. S jejich účastí na Jiráskově Hronově se počítá v roce 1976.

Distribuční kancelář Zpravodaje, jejíž vedoucí je s. Iva Bradnová, je umístěna v budově učňovské školy, učebna č. 3 (tam je také v 1. patře naše redakce, kde rádi přijmeme vaše příspěvky k letošnímu Jiráskovu Hronovu). Od 13 hod. každý den je zde možno zakoupit všechny tiskové materiály Jiráskova Hronova a předplatit si i zaslání Zpravodaje domů. — Cena Zpravodaje je 1 Kčs, programové brožury 4 Kčs.